

ΜΑΡΑΘΩΝ Ή ΑΠΟΤΕΛΜΑΤΩΣΗ;

Του Μιχάλη Γκιόκα

Το άρθρο αυτό δεν έχει την αξίωση να θεωρηθεί ούτε «μονόδρομος» ούτε πανάκεια για την εξέλιξη του Μαραθώνα, τουναντίον η πρόθεσή μου, η οποία πηγάζει από τη βαθειά μου ανησυχία για το μέλλον της περιοχής μας, είναι να προβληματίσει εκείνους που ειλικρινά αγαπούν και νοιάζονται τον Μαραθώνα, και πολύ περισσότερο εκείνους οι οποίοι, παρασυρμένοι από υποσχέσεις των Μεγάλων της πολιτικής, μεταφέρουν, θέλω να ελπίζω άθελά τους, το ίδιο κλίμα και την ίδια μεθοδολογία στη μικρή κοινωνία μας.

Η μέχρι σήμερα οικονομική ανάπτυξη του Μαραθώνα οφείλεται κυρίως στην γεωργία (και ολίγη κτηνοτροφία) και την πώληση γης, συνήθως για καλοκαιρινή κατοικία.

Μπορεί όμως η γεωργία, ως πρωτογενής παραγωγικός τομέας, να προσφέρει και στο απώτερο μέλλον όσα ποσοστιαία προσέφερε στο παρελθόν;

Κατά την γνώμη μου όχι: Η συνεχής άνοδος της τιμής της γης, η οποία οφείλεται στη θέση της περιοχής, κάνει ελκυστικότερη την πώληση από την γεωργική εκμετάλλευση. Εάν σ' αυτό το γεγονός προσθέσει κάποιος και τις νυν και μέλλουσες φορολογικές επιβαρύνσεις, τότε θετικές εξελίξεις στην περαιτέρω ανάπτυξη της γεωργίας μάλλον δεν πρέπει να αναμένονται.

Η πώληση γης από την άλλη πλευρά, εφ' όσον το προϊόν αυτής της πώλησης δεν επενδυθεί παραγωγικά μέσα στην ίδια την περιοχή, αφ' ενός δεν προσφέρει στην ανάπτυξη της περιοχής, αφ' ετέρου υποβοηθά την μετανάστευση σε άλλα κέντρα, όπου και η επένδυση του προϊόντος της πώλησης - είτε σε παραγωγικό έργο είτε σε δυνατότητα επαγγελματικής αποκατάστασης.

Εάν δεχθούμε, προσωπικά το πιστεύω, ότι η γεωργία δεν μπορεί να αποτελεί ή να αποτελέσει τον ακρογωνιαίο λίθο της οικονομικής ανάπτυξης του Μαραθώνα, τότε

δεν απομένει τίποτε άλλο - εφ' όσον η βιομηχανία ευτυχώς έχει αποκλεισθεί - παρά η ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών, υπηρεσιών δημόσιου ή/και δημοτικού και υπηρεσιών ιδιωτικού τομέα.

Η σωστή, μελετημένη και οργανωμένη ανάπτυξη του τομέα αυτού θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας οι οποίες θα απαιτήσουν επαγγέλματα με ειδικές και γενικές γνώσεις, ανεβάζοντας έτσι το επίπεδο μόρφωσης των κατοίκων. Θα βοηθήσουν στην δημιουργία και ανάπτυξη της μέχρι σήμερα ανύπαρκτης ή ασήμαντης εσωτερικής αγοράς. Θα δημιουργήσουν την τάση αύξησης - ποσοτικής κατά τον αριθμό και ποιοτικής κατά τη γνώση - των μονίμων κατοίκων της περιοχής, βασικό στοιχείο ανάπτυξης αλλά και εσόδων του Δήμου.

Ο τομέας της δημιουργίας και ανάπτυξης των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα επαφίεται στη Δημοτική Αρχή που πρέπει να την διερευνήσει και πιθανώς να την επιδιώξει (πολεοδομία, υποθηκοφυλακείο Μαραθώνος, νοσοκομεία, ή οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία κρατική ή νομαρχιακού επιπέδου).

Ο τομέας υπηρεσιών δημοτικού, ιδιωτικού ή και μικτού επιπέδου παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Και βεβαίως αναφέρομαι εδώ στην ανάπτυξη του τουρισμού της περιοχής. Ο Μαραθώνας διαθέτει μία - ακόμη - θαυμάσια θάλασσα και διαθέτει εκτάσεις - δημοτικές και ιδιωτικές - οι οποίες μπορούν και πρέπει να αποδώσουν τα μέγιστα στην ανάπτυξη αυτής της περιοχής.

Η μέχρι τώρα υποανάπτυξη του τομέα αυτού, η οποία περισσότερα προβλήματα δημιουργεί στην Δημοτική μας Αρχή (αλλά και στους κατοίκους) παρά έσοδα, μπορεί να μεταβληθεί σε πλεονέκτημα για την σωστή ανάπτυξη της περιοχής, λαμβανομένου υπ' όψιν, ότι και η αναρχία της δόμησης βρίσκεται σε ανεκτά και κάτω από έλεγχο επίπεδα. Ας μην ξεχνάμε, ότι ο Μαραθώνας συνορεύει με τα υψηλού οικονομικού επιπέδου βόρεια προάστια της Αθήνας, τα οποία, είμαι βέβαιος, θα ήταν ευτυχή εάν τους εδίδετο η ευκαιρία να ξοδέψουν για τις υπηρεσίες, που εμείς προσφέρουμε.

Παρ' ότι με κεντρίζει, εν τούτοις δεν θα μπω στον πειρασμό να αναφερθώ σε συγκεκριμένα αναπτυξιακά θέματα του τομέα αυτού, για να μην θεωρηθώ ότι προπαγανδίζω υπέρ της μίας ή της άλλης δημοτικής παράταξης, πράγμα που δεν το κάνω άλλωστε ποτέ. Ο Μαραθώνας είναι το κέντρο των σκέψεών μου και θέλω να ελπίζω, ότι η πόλη μας απασχολεί όλους, Δημοτική Αρχή και Δημότες.

Άφησα τελευταίο το βασικότερο, αλλά και πιο παραμελημένο στοιχείο για την ανάπτυξη του Μαραθώνα. Την σημαντικότερη ιστορία του και το παγκοσμίου λαμπρότητας, λόγω μαραθωνίου δρόμου, όνομά του. Θαμμένη, αμπαρωμένη, θλιβερά αξιοποιημένη η ιστορία του, κατακρεουργημένο πάνω στο βωμό της δημοτικής γλώσσας το όνομά του, λες και το όνομα αυτό είναι στοιχείο διένεξης, όπως κάποιος τόλμησε να υποστηρίξει, μεταξύ δημοτικής και καθαρεύουσας, λες και είναι διαμάχη μεταξύ γεώμηλου και πατάτας.

Ο Μαραθών (Marathon), βαθειά ριζωμένος στην συνείδηση εκατομμυρίων ανθρώπων ανά τον κόσμο, είναι «σήμα κατατεθέν», διαφημιζόμενο δωρεάν σ' όλα τα στάδια του κόσμου, σ' όλες τις εφημερίδες και σ' όλα τα περιοδικά, πολύ δε συχνά με αναφορά στην ιστορία του. Είναι πόλος έλξης. Εάν σ' αυτή την ελκτικότητα του ονό-

ματος προσθέσουμε το πολιτισμικό περιεχόμενο του Μαραθώνα, αρχαία (τύμβος, μουσείο, σπήλαιο Πανός, αλλά και άλλα) και νέα (Σχοιριάς, εκκίνηση μαραθωνίου δρόμου, έστω και αν αυτή χρειασθεί να μεταφερθεί σε άλλο σημείο - ιδέα είναι, όχι πρόταση), αυτός λοιπόν ο πολιτισμός σε συνδυασμό με την ανάπτυξη μοντέρνων τουριστικών εγκαταστάσεων, όπως ήδη ανέφερα παραπάνω, τότε με σιγουριά μπορούμε να ισχυρισθούμε, ότι ετέθησαν οριστικά οι βάσεις για μία ποσοτική, αλλά και ποιοτική ανάπτυξη του Μαραθώνα.

Το έργο αυτό βεβαίως δεν είναι ούτε εύκολο, ούτε μπορεί να επιτελεσθεί από μία Δημοτική Αρχή. Απαιτεί πρώτα-πρώτα συνειδητοποίηση, ότι αυτός είναι ο σωστός δρόμος, απαιτεί σεβασμό στην ιστορία, αποφασιστικότητα, πλατειά συναίνεση και, προ πάντων, αλλαγή της εσφαλμένης νοοτροπίας, ότι ο πολιτισμός είναι αναγκαίο κακό, και ότι χρειάζεται επενδύσεις χωρίς την ανάλογη απόδοση σε έσοδα.

Ο πολιτισμός, που αποτελεί το σύνολο των πνευματικών και υλικών δημιουργημάτων του ανθρώπου - αυτός είναι ο ορισμός του - έχει έμμεση μεν, αλλά δυσανάλογα υψηλή οικονομική απόδοση.

Υποθέτω, ότι πάλι θα βρεθεί κάποιος ή κάποιοι που θα αντιτάξουν τα μεγάλα προβλήματα έλλειψης υποδομής (καθαριότητα, ύδρευση, αποχέτευση, δρόμοι, συγκοινωνία και τόσα άλλα ακόμη), προβλήματα που δεν αφήνουν οικονομικά και χρονικά περιθώρια για τέτοιου είδους επενδύσεις και ασχολίες. Ελπίζω όμως οι περισσότεροι να συμφωνήσουν, ότι αυτό δεν αποτελεί βάσιμο επιχείρημα. Η υποδομή δεν είναι δυνατόν να είναι, και πράγματι δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά μέσον για ανάπτυξη και δημιουργία. Άλλωστε γι' αυτό σ' όλο τον κόσμο, σ' όλες τις προηγμένες πόλεις, τα έργα υποδομής βρίσκονται σε υστέρηση. Εάν η υποδομή πραγματοποιείται μόνον για την καλύτερευση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων μίας περιοχής, χωρίς ταυτόχρονη προσπάθεια διατήρησης και επαύξησης της βιωσιμότητας αυτής, τότε η υποδομή χάνει μεγάλο μέρος από την υπόστασή της και τον σκοπό για τον οποίο υλοποιήθηκε.

Νομίζω, ότι είναι κοινή διαπίστωση, ότι ο Μαραθώνας τείνει να χάσει την ιστορική του ταυτότητα, με την έννοια, ότι το χάσμα μεταξύ Μαραθώνος και Μαραθώνα - με την συμβολική και πολιτιστική σημασία της λέξης - μεγαλώνει. Η μετεξέλιξη του Μαραθώνα, θα έλεγα, είναι η λέξη η οποία μόνη της συνοψίζει όλες τις σκέψεις, που ανέφερα παραπάνω. Χωρίς αυτήν ο Μαραθώνας θα καταντήσει να γίνει το ιστορικό και γεωγραφικό δεκανίκι ανάπτυξης άλλων περιοχών.

Το πολεοδομικό σχέδιο ετοιμάζεται, σε δύο χρόνια θα γίνει εδώ πάλι ένας παγκόσμιος Μαραθώνιος Δρόμος, σε πέντε χρόνια θα είναι έτοιμο το αεροδρόμιο των Σπάτων, που φέρνει τον κόσμο ακόμη πιο κοντά στον Μαραθώνα, ένα Μαραθώνα που όλοι διατεινόμαστε, ότι αγαπάμε αλλά δεν κάνουμε τίποτα γι' αυτόν.

Όλες οι πόλεις ψάχνουν και βρίσκουν τρόπους για ένα καλύτερο μέλλον. Ο Μαραθώνας χρειάζεται κάτι παραπάνω, χρειάζεται ένα αντάξιο του παρελθόντος μέλλον. Χωρίς την τάση επανασύνδεσης της ιστορίας με το παρόν και το μέλλον, πολύ φοβάμαι, ότι ο Μαραθώνας είναι καταδικασμένος σε παρακμή, έντονα σημάδια της οποίας εμφανίζονται ήδη και σήμερα.